OTO JA

ćwiczenia polonistyczno-społeczne cz. 2 Klasa 3

mac EDUKACJA

OTO JA

ćwiczenia polonistyczno-społeczne cz. 2 Klasa 3

imię i nazwisko

klasa

mac EDUKACJA

Autorki
Karina Mucha
Anna Stalmach-Tkacz
Joanna Wosianek

Redaktor projektu
Marzena Czarnowska-Mazurek

Redakcja merytoryczna
Ewa Dulemba

Redakcja językowa i korekta
Krystyna Bajor

Redakcja techniczna
Marek Zapała

Skład i łamanie
Tomasz Ptak

Redakcja artystyczna
Marcin Kot
Magdalena Pilch

Projekt okładki
Magdalena Pilch

Typografia na okładce
Justyna Hołubowska-Chrząszczak

Fotoedycja
Milena Kot
Tomasz Suszczyński

Ilustracje
Anna Nowocińska-Kwiatkowska: 3, 4, 9, 16, 23, 24
Daria Frączkiewicz: 32, 33, 34, 35, 37, 38, 41, 42, 43, 45, 46, 48, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 57, 60, 61, 64, 66, 67, 73, 74, 76

Oznaczenie przykładowych zadań nawiązujących do plansz z podręcznika polonistyczno-społecznego cz. 1 (s. 80–95):

– zadania gramatyczne

– zadania ortograficzne

– zadania doskonalące umiejętność pisania

– oznaczenie propozycji zadania domowego

Samoocena ucznia:

– Już umiem!

– Muszę jeszcze poćwiczyć.

– Potrzebuję pomocy.

Wydawca oświadcza, że dołożył wszelkich starań, aby dotrzeć do wszystkich właścicieli i dysponentów praw autorskich. Osoby, których nie udało nam się ustalić, prosimy o kontakt z wydawnictwem.

Książka, którą nabyłeś, jest dziełem twórcy i wydawcy. Przestrzegaj praw, jakie im przysługują. Udostępniając książkę lub jej fragmenty, rób to wyłącznie w zakresie dozwolonego użytku, który określają przepisy prawa. Zawartość książki możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz jej fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. Kopiując jej część, rób to jedynie na użytek osobisty.

© Grupa MAC S.A. 2019

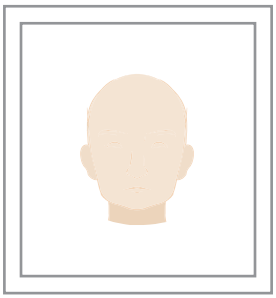
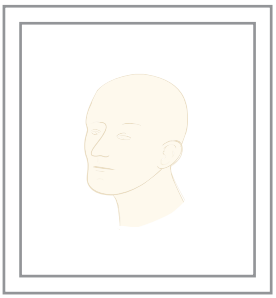
ISBN 978-83-8108-490-1

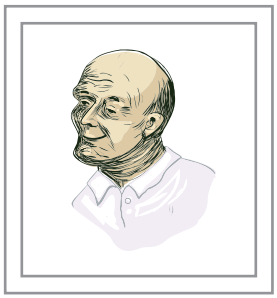
Grupa MAC S.A.
25-561 Kielce, ul. Witosa 76
tel. 41 366 55 55; faks 41 366 33 02
e-mail: kontakt@mac.pl; www.mac.pl

1. Przepisz litery z rysunków kamieni blokujących drogę do odpowiednich wyrazów. Zamaluj na czerwono kamienie z tymi literami, które wpiszesz w puste pola, żeby otworzyć drogę do obelisku.

1. Dorysuj elementy twarzy postaci opisanych w opowiadaniu „Kiedy kiedyś, czyli Kasia, Panjan i Pangór", potem podpisz ilustracje.

- Pokoloruj ramki z postaciami głównych bohaterów opowiadania. Wyjaśnij, dlaczego można ich uznać za głównych bohaterów.

2. Napisz za pomocą pojedynczych wyrazów odpowiedzi na pytania.

Kim jest?

Jak wygląda?

Jak się zachowuje?

Kim jest?

Jak wygląda?

Jak się zachowuje?

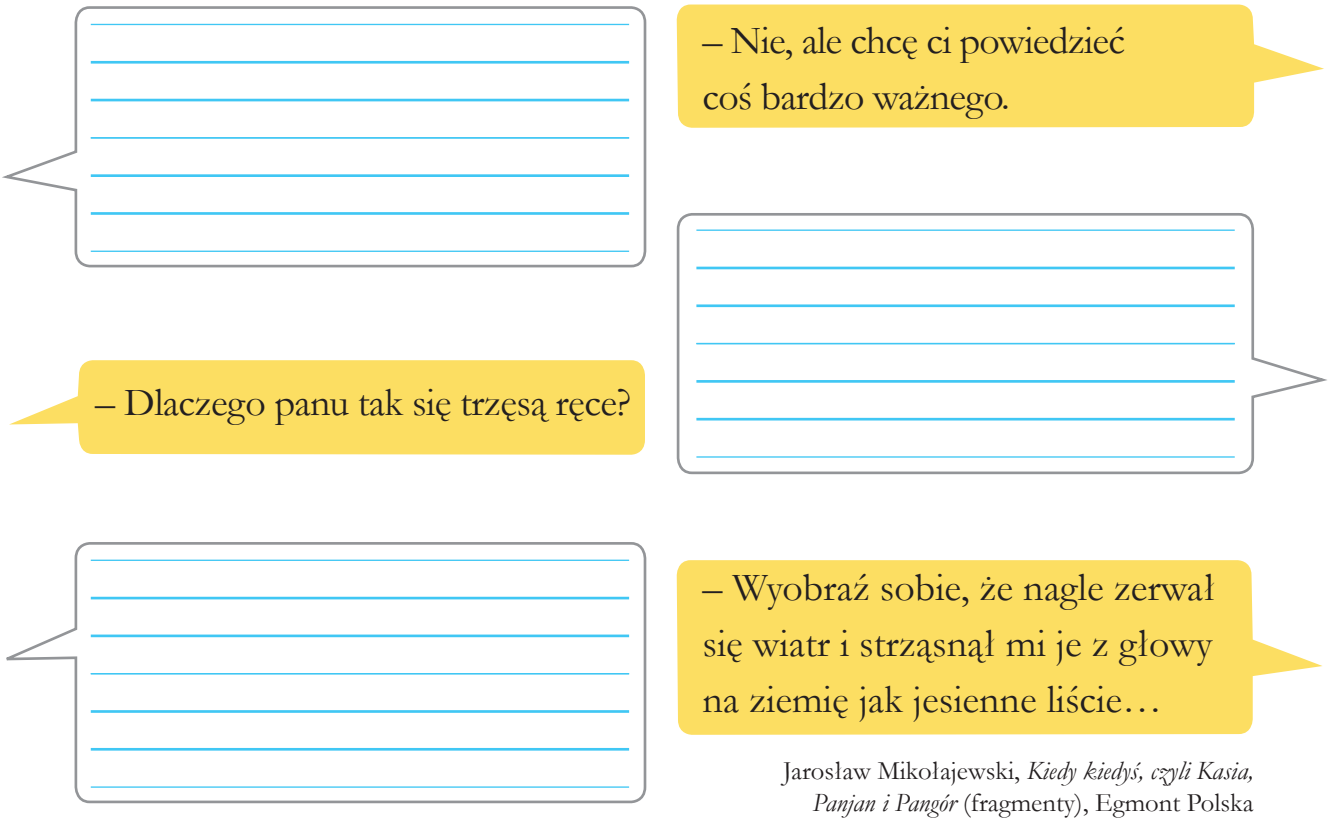
3. Opowiedz o przyjaźni między Kasią i panem Janem, jak spędzali razem czas.

- Zapisz w ramce odpowiedź na pytanie:

Na czym polegała przyjaźń Kasi z panem Janem?

Napisz w zeszycie odpowiedź na jedno z pytań: „Dlaczego Kasia lubiła spędzać czas z panem Janem?", „Po czym można było poznać, że pan Jan bardzo lubił Kasię?".

4. Wyszukaj w tekście brakującą odpowiedź pana Jana oraz brakujące pytania Kasi i je zapisz.

Jarosław Mikołajewski, *Kiedy kiedyś, czyli Kasia, Panjan i Pangór* (fragmenty), Egmont Polska

- Powiedz, w jaki sposób pan Jan odpowiadał na pytania Kasi. Jak myślisz, dlaczego staruszek żartował w ten sposób?

5. Podkreśl wyrażenia opisujące, jak zmieniał się pan Jan w czasie swojej choroby.

brak włosów, zaczerwienione oczy, drżące dłonie, plastry na czole, głębokie zmarszczki, punkciki z fioletową obwódką

- Uzupełnij zdania właściwymi wyrazami tak, aby były zgodne z treścią opowiadania.

Zaraz po powrocie ze szpitala Kasia dostrzegła, że na głowie pana Jana _____ i że ma on _____.

Czasem pojawiały się _____,

a czasem na rękach _____.

- Wyjaśnij zachowanie dziewczynki, gdy zauważała zmiany w wyglądzie staruszka.

1. Napisz tytuł opowiadania o Kasi i panu Janie. Wspólnie z innymi dziećmi w klasie ułóż, a następnie zapisz na schemacie pytania do tego opowiadania. Skorzystaj z podpowiedzi.

tytuł opowiadania

Zapytaj...

...o głównych bohaterów opowiadania.

...o to, jak spędzali ze sobą wolne chwile.

...o wydarzenie, które wszystko zmieniło.

...o reakcję różnych osób na zmianę w wyglądzie pana Jana.

...o list.

...o odejście pana Jana.

...o przyjaźń między głównymi bohaterami.

- Odpowiedzi na zadane przez siebie pytania zapisz w zeszycie.

2. Przeczytaj list pana Jana do Kasi. Podkreśl w nim te fragmenty, w których staruszek kieruje do dziewczynki prośby, oraz te, w których jej dziękuje. Wpisz te informacje w ramki.

Kochana Kasiu,

piszę krótko. Tak krótko, bo niedługo, może za chwilę, przyjedzie po mnie Pangór. Ma czekać w starym zielonym samochodzie. Kiedy zatrąbi, muszę natychmiast zejść z całym bagażem. Chciałem Ci tylko podziękować za nasze rozmowy pod brzózką, za śmieszne pytania i za wspólne karmienie gołębi.

Przytulam Cię mocno i proszę tylko o jedno:
karm gołębie!

Twój Panjan

Proszę Cię...

Dziękuję Ci za to, że...

3. Gdyby Kasia mogła odpowiedzieć swojemu przyjacielowi na jego list, co, twoim zdaniem, by napisała? Samodzielnie lub wspólnie z innymi dziećmi napisz list na osobnej kartce w taki sposób, jakby pisała go Kasia.

- Wymyśl adres, pod którym może mieszkać pan Jan z Pangórem. Zaadresuj kopertę.

1. Wyjaśnij znaczenie wyrazów zapisanych na polach. Podkreśl te wyrazy, które – twoim zdaniem – najlepiej określają nasze uczucia, gdy umiera ktoś nam bliski.

smutek

żal

zagubienie

rozpacz

rozżalenie

opuszczenie

tęsknota

ból

strach

- W puste pole wpisz własną propozycję.
- Wyjaśnij, jak rozumiesz powiedzenie **czas leczy rany**.

W jaki sposób można sobie poradzić z bólem po śmierci bliskiej osoby? Wymyśl wspólnie z domownikami przykłady sposobów radzenia sobie w takich sytuacjach. Trzy wybrane przez ciebie sposoby zapisz w zeszycie.

2. Przekształć zdania tak, aby mówiły o sytuacjach przeciwnych do podanych. Przepisz te zdania.

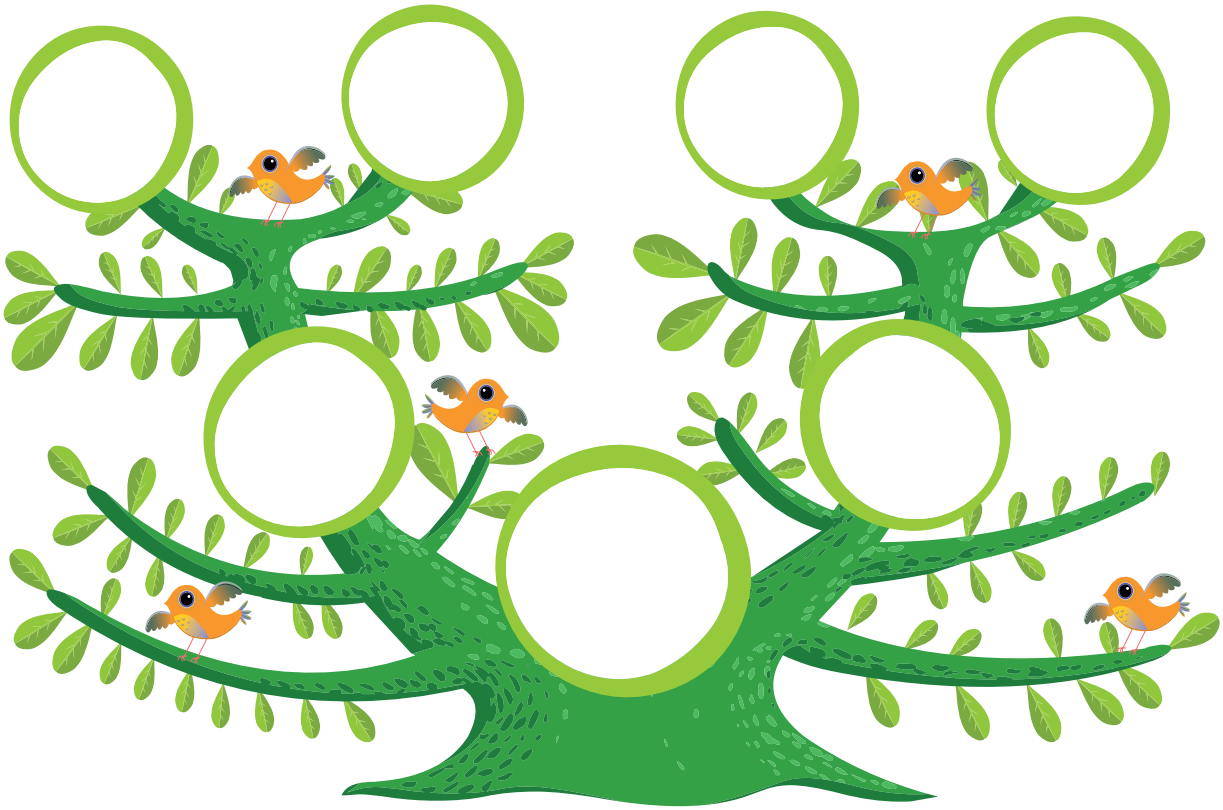
Kiedy jest mi smutno, nie mam do kogo się zwrócić.

Rozmowy z rodziną nie pomagają, gdy się za kimś tęskni.

Mijający czas nie osłabia bólu i tęsknoty.

- Podkreśl w zdaniach kolorem zielonym wszystkie rzeczowniki, a kolorem czerwonym – wszystkie czasowniki.

3. Nazwij i uzupełnij drzewo genealogiczne twojej rodziny. Narysuj płomyk świecy obok tych osób, które odeszły, ale są w twoim sercu i pamięci.

4. Napisz coś ciekawego lub wesołego, o czym mówi się w twojej rodzinie, gdy wspomina się tych, którzy odeszli na zawsze.

Co wiem o moich przodkach?

Na kartce z bloku narysuj zaczarowaną rodzinę i opowiedz o niej.

1. Przepisz pod właściwymi napisami rzeczowniki zapisane na polach. Pokoloruj ostatnie litery we wszystkich wyrazach. Co zauważasz?

jedna – ta...	jeden – ten...	jedno – to...	więcej – te...

schody
lekarz
lekarka
znaki
hamak
książka
rower
sweter
cytryny
dziecko
kasztan
dzieciaki
swetry
pisklę
bluzka
wróżka
okno
pisklak
morze
poetka
słońce
kwiaty
cytryna
drzewo

1. Podkreśl w każdym wyrazie końcówkę z **ó**. Przepisz wyrazy z ramki do właściwych miejsc.

zeszytów, swetrów, psów, borówka, tęczówka, Ożarów, biletów, zębów, aktówka, reklamówka, wozów, królów, strachów, znaków, mazaków, klasówka, kreskówka

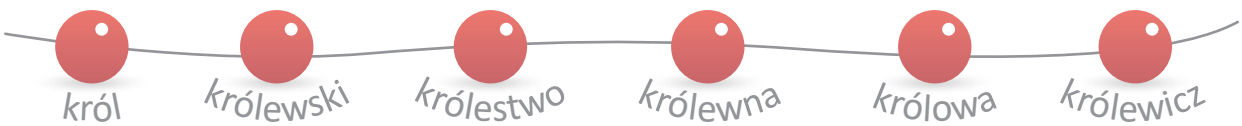
wyrazy z końcówką **-ów**

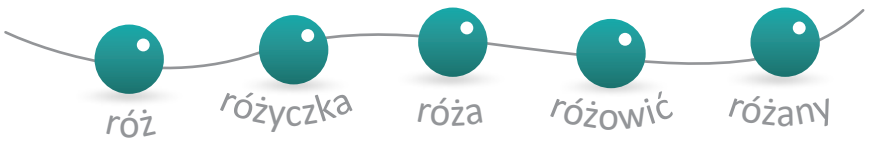
wyrazy z końcówką **-ówka**

Uwaga na wyjątki! Zapamiętaj je i przepisz do zeszytu: **skuwka, wsuwka, zasuwka.**

Zapamiętaj !

2. Powiedz, dlaczego wyrazy z każdego sznura korali należą do jednej rodziny.

- Zapisz w zeszycie jak najwięcej wyrazów należących do rodzin podanych wyrazów.

ryba internet uczyć

1. Posłuchaj, przyjmując odpowiednią postawę, fragmentu „Mazurka Dąbrowskiego", a następnie napisz nazwy uczuć, które towarzyszyły ci w czasie słuchania hymnu.

2. Powiedz, jak rozumiesz treść pierwszej zwrotki hymnu. Zapisz swoją wypowiedź.

Jeszcze Polska nie zginęła,
kiedy my żyjemy.
Co nam obca przemoc wzięła,
szablą odbierzemy.

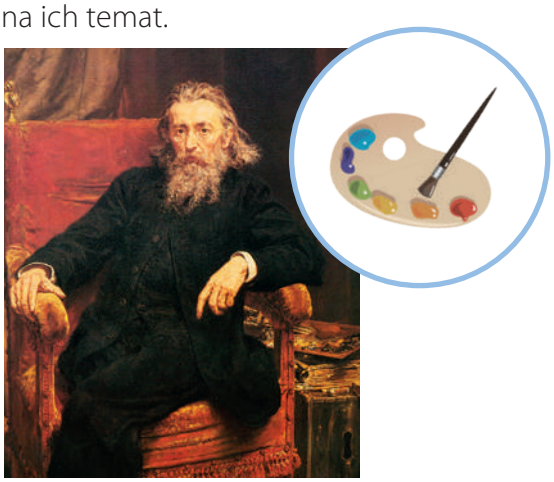
wersja aktualna

3. Na czym, twoim zdaniem, polega patriotyzm? Jak można kogoś przekonać do tego, że należy być patriotą? Porozmawiaj na ten temat z innymi dziećmi w klasie. Dokończ zdania.

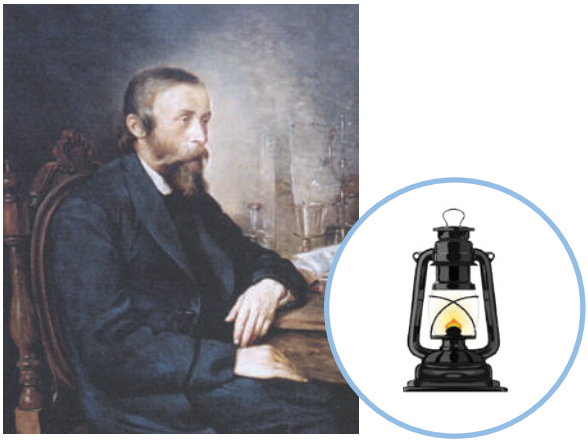
Patriotyzm to

Każdy powinien być patriotą, ponieważ

4. Podpisz zdjęcia osób, których wypowiedzi przeczytasz. Dopisz informacje, które wyszukasz na ich temat.

Byłem artystą. Kochałem ojczyznę, choć Polski nie było wtedy na mapie, i stworzyłem wiele dzieł na tematy historyczne. Jedno z nich ma tytuł „Bitwa pod Grunwaldem".

Byłem wynalazcą. Dzięki mojemu wynalazkowi w 1854 roku w Gorlicach zapłonęła pierwsza uliczna latarnia naftowa. Czułem się Polakiem, mimo że Polski nie było na mapie.

- Opowiedz, co robili artyści i wynalazcy, żeby Polacy pod zaborami nie zapomnieli o ojczyźnie. Poszukaj innych przykładów patriotycznego zachowania i powiedz, które z nich uważasz za warte naśladowania.

5. Podkreśl zieloną kredką te wyrazy, które są rzeczownikami.

ojczyzna, Polska, znać	ciekawe, książki, historia
bohater, artysta, kraj	miejsce, żołnierz, spacer

- Ułóż zdania, w których użyjesz po trzy wyrazy podane w ramkach. Zapisz je w zeszycie.

Przykład: Znam historię Polski, mojej ojczyzny.

1. Wypisz cechy, którymi charakteryzowały się dzieci z Wrześni. Pamiętaj, by użyć przecinków.

- Posłuchaj „Roty" – wiersza napisanego przez Marię Konopnicką, wzruszoną bohaterską postawą dzieci we Wrześni. Powiedz, jaki nastrój panuje w tym wierszu.
- Ułóż i zapisz dwa zdania na temat tego, co sądzisz o zachowaniu dzieci ze szkoły we Wrześni. Zacznij swoją wypowiedź słowami: ***Moim zdaniem...***

2. 11 listopada obchodzimy Narodowe Święto Niepodległości. Jak obecnie świętujemy ten dzień? Podpisz zdjęcia.

3. Podczas świąt narodowych Polacy przypinali sobie do ubrań kokardy narodowe jako symbol miłości do ojczyzny. Przeczytaj uważnie instrukcję wykonania takiej kokardy.

Kokarda narodowa

Potrzebne są:

- dwa tekturowe pierścienie – jeden trochę większy od drugiego,
- białe kółko – z kartonu lub tkaniny, wielkości wyciętych środków pierścieni,
- dwie wstążki – biała i czerwona, każda długości 1 metra,
- nożyczki, zszywacz, zapinka.

Wykonanie

Przez większy pierścień przewlekamy czerwoną wstążkę tak, jak szyjemy na okrętkę. Następnie przez mniejszy pierścień przewlekamy tak samo białą wstążkę. Biały pierścień łączymy zszywkami z czerwonym pierścieniem. W środku powstałego dwukolorowego okręgu naklejamy białe kółko. Na odwrocie kokardy narodowej mocujemy zapinkę w taki sposób, aby można było bezpiecznie przypiąć ją do ubrania.

- Ułóż trzy pytania, na które odpowiedzi znajdują się w tekście instrukcji. Wymieńcie się zeszytami ćwiczeń z kolegą lub koleżanką z ławki i napiszcie w nich odpowiedzi do pytań, które ułożyliście.

- Podkreśl w tekście instrukcji kolorem zielonym rzeczowniki, kolorem czerwonym – czasowniki, a niebieskim – przymiotniki.

Poznaj historię Polski!

Rozwiąż quiz historyczny. Jeszcze raz uważnie przeczytaj komiks w podręczniku i postaraj się zapamiętać jak najwięcej faktów. Jeśli jakieś pytanie sprawi ci trudność, możesz jedną informację sprawdzić w komiksie, nie tracąc przy tym punktów.

Za każde pytanie możesz zdobyć od 1 do 4 punktów. Po skończeniu quizu oblicz swój wynik i podkreśl pole, które wskaże, jak dobrze znasz historię Polski.

1. Zapisz nazwy państw, które podzieliły Polskę między siebie . .../3

2. Popatrz na obecną mapę Polski. Są na niej zaznaczone granice zaborów. Do którego zaborcy należało każde z tych polskich miast? .../4

Kraków _____ Warszawa _____

Gdańsk _____ Poznań _____

3. Sprawdź i zapisz, w jakim zaborze była miejscowość, w której mieszkasz. .../1

4. Kiedy wybuchła pierwsza wojna światowa? Wybierz właściwą datę i pokoloruj pole. .../1

1914 28 lipca	1918 28 listopada	2018 28 lipca

5. Kiedy zakończyła się pierwsza wojna światowa i Polska odzyskała niepodległość? Wybierz właściwą datę i pokoloruj pole. .../1

1918 28 lipca	1918 11 listopada	2007 11 listopada

6. Na podstawie pokolorowanych dat napisz, ile lat trwała pierwsza wojna światowa. .../1

7. Kto przyczynił się do odzyskania przez Polskę niepodległości po zakończeniu pierwszej wojny światowej? Pokoloruj pole z właściwym nazwiskiem. .../1

Józef Piłsudski	Kazimierz Wielki	Adam Mickiewicz

Mój wynik .../12	**12** Wspaniale!	**11** lub **10** Bardzo dobrze!	od **9** do **7** Nieźle…	od **6** do **0** Uzupełnij wiedzę!

1. Przeczytaj tekst.

Wokół unosił się zapach pszczelego miodu. Przemek wrzucał kamienie do rzeki. Nie zauważył, że od strony brzegu, za krzewem, tuż obok młodej brzozy przepływały rzędem kaczki. Kiedy je ujrzał, wydawało mu się, że skrzydło jednej z kaczek ma dziwny kształt. Wygrzebał z kieszeni trochę okruszków i rzucił na wodę. Przejęty, cicho przywołał Grzesia i czekał, aż kaczki podpłyną. Grześ, harcerz, od razu domyślił się, jaki plan ma Przemek. Odłożył koszyk z grzybami i sięgnął po komórkę. „To będzie mój ósmy, mistrzowski film – pomyślał – wszyscy obejrzą go dziś wieczorem, przy ognisku". Spojrzał na kolegę i wszystko stało się jasne. Przemek nie chciał filmować, on chciał pomóc zranionej kaczce.

- Podkreśl wyrazy, w których **rz** występuje po spółgłoskach. Przepisz do zielonej ramki dziewięć wybranych wyrazów.

- Uzupełnij zdanie. Wymyśl i zapisz w zeszycie trzy wyrazy zawierające **rz** po spółgłoskach.

Spółgłoski, po których piszemy **rz**:

- Przeczytaj tekst w niebieskiej ramce. Wyróżnione wyrazy napisz z pamięci w ramce czerwonej.

W niektórych wyrazach po spółgłoskach piszemy **sz**, na przykład: **pszenica**, **pszczelarz**, **kształt**, **grubszy**, **lepszy**, **wszędzie**, **zawsze**.

- Przepisz bezbłędnie sześć pierwszych zdań z opowiadania o Przemku i Grzesiu.

- Ile poprawek zostało naniesionych na przepisany przez ciebie tekst? Napisz ich liczbę w kratce. Zaznacz, jak oceniasz swoją pracę.

Liczba poprawek ☐☐.

1	2	3	4	5

- Ułóż i zapisz w zeszycie trzy zdania, w których znajdzie się po jednym rzeczowniku, czasowniku i przymiotniku z tekstu opowiadania.

2. W tekście na s. 18 otocz pętlami wyrazy z **ó**. Wytłumacz, dlaczego w tych wyrazach piszemy **ó**. Zapamiętaj je i zapisz w zeszycie.

1. Na podstawie opowiadania „Kłopoty z deserem, czyli sztuka pisania listów" napisz, o jakich zasadach należy pamiętać przy pisaniu listów wysyłanych pocztą elektroniczną.

2. Uzupełnij dialog Makarego i Kingi odpowiednimi formami wyrazów i wyrażeń z ramki.

dzielenie i dodawanie, święto ziemniaka, Kasia i Anka, pomóc, działania

– Makary, kiedy zwolnisz mi komputer? Muszę wysłać zdjęcia ze _____ do _____.

– Mam tyle zadane, że nie wiem, kiedy skończę. Możesz zaczekać?

– No nie wiem. Mogę zaczekać albo ci _____.

– Naprawdę? Siostro, ty jesteś genialna! Pokażę ci, z czym mam największy problem. Zobacz, to są _____.

– Aha, musisz zacząć od mnożenia, a dopiero potem _____.

- Powiedz, dlaczego o tym dialogu można powiedzieć, że jest kulturalną rozmową. Czym się różni od dialogu z opowiadania „Kłopoty z deserem..."?

Napisz w zeszycie lub na ozdobnej kartce krótki list do Kingi i Makarego, w którym poradzisz im, co mają zrobić w sprawie spamu.

3. Zaznacz różnymi kolorami kontury ramek, w których zostały opisane niekulturalne zachowania. Pokoloruj tymi samymi kolorami ramki z opisami, jak można kulturalnie zareagować w tych sytuacjach.

Ktoś zagląda ci do e-maila przez ramię i próbuje go przeczytać.	– Ten list był adresowany do mnie, nie miałeś prawa go czytać. Jest mi bardzo przykro, straciłam zaufanie do ciebie. Nie rób tego więcej.
– Przestań przysyłać mi te głupie, bezsensowne e-maile!	Ktoś wciąż przysyła ci wiadomości i spamy.
Ktoś bez twojej wiedzy otworzył list z twoim imieniem i nazwiskiem na kopercie.	– Widzę, że zaglądasz mi przez ramię. To dla mnie krępujące. Czy chcesz skorzystać z mojego komputera?
– Wciąż dostaję od ciebie wiadomości, które zaśmiecają mi skrzynkę. Proszę, przestań je wysyłać. Sprawdź, czy nie ma wirusa w twoim komputerze.	– Skończ z tym gapieniem się w mój komputer! Nie wiesz, że to wstrętne czytać czyjąś korespondencję?

- Odegrajcie scenki przedstawiające sytuacje opisane powyżej oraz inne sytuacje, które was denerwują i są przykładem niekulturalnego zachowania.

4. Opowiedz, jakie zachowania osób zostały przedstawione na zdjęciach. Podaj przykłady sytuacji, w których zachowanie przedstawione na zdjęciu będzie właściwe, i takich, w których będzie niewłaściwe.

1. Na czym polegało niekulturalne zachowanie Kingi i Makarego? Wyszukaj w opowiadaniu „Krowiak podwinięty albo skąd się biorą Chmurki" i przepisz przykładowy fragment tekstu, który jest odpowiedzią na to pytanie.

- Zastanów się, co możesz zrobić, aby twoje zachowanie było jeszcze bardziej kulturalne. Zapisz swoje postanowienie w zeszycie. Poproś kogoś, aby pomagał ci dotrzymać słowa.

2. Co miała na myśli mama rodzeństwa, gdy mówiła, że kulturalni ludzie nie wyrażają się tak brzydko? Zaznacz znakiem × właściwe odpowiedzi.

Mama uznała, że kulturalny człowiek powinien mówić, że kogoś lubi, nawet gdy jest odwrotnie. ☐

Mama uważała, że rodzeństwu kłótnie mogą się zdarzać, ale nazywanie kogoś głupim nie jest dobrym rozwiązaniem. ☐

Mama uznała, że wyrazy „głupia", „głupi" są niekulturalne, i chciała, aby dzieci przemyślały, jak się do siebie odzywają. ☐

3. Na czym polegała zmiana w zachowaniu się dzieci? Zaznacz właściwe odpowiedzi.

Dzieci postanowiły się pogodzić i spędzić cichy wieczór na grze w warcaby. ☐

Dzieci nadal się kłóciły, ale zmieniły wyrazy, których używały, na śmiesznie brzmiące nazwy ze świata przyrody. ☐

Dzieci postanowiły posprzątać swój pokój i przeprosić mamę za kłótnię. ☐

- Przedyskutuj z dziećmi z klasy, czy Kinga i Makary zmienili swoje zachowanie na bardziej kulturalne, czy właściwie nic się nie zmieniło w ich zachowaniu.

4. Przyjrzyj się uważnie obrazkom i zastanów się, co przedstawiają. Zapisz odpowiedź na pytanie do każdego obrazka. Następnie odegraj wspólnie z innymi dziećmi scenki, w których zaprezentujecie sytuacje związane z kulturalnym zachowaniem.

Jaka to sytuacja?
Dlaczego do niej doszło?

O czym
rozmawiają chłopcy?

- Ustal w rozmowie z nauczycielem oraz z innymi dziećmi, jak trzeba reagować, gdy się jest świadkiem stosowania przemocy. Zapiszcie te ustalenia na klasowym plakacie.
- Jak rozumiesz poniższe wypowiedzenie? Zapisz wyjaśnienie w zeszycie.

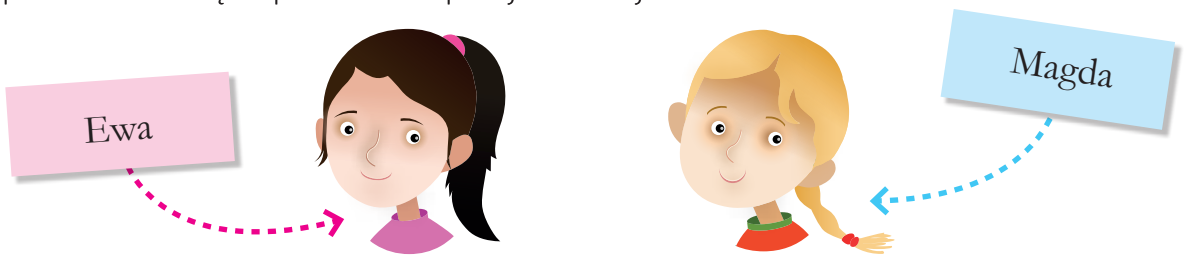
> Nie można zmienić swoich uczuć, ale można panować nad tym, co się robi pod ich wpływem.

- Porozmawiajcie w klasie na temat tego, jak można zapanować nad tym, co się mówi i robi pod wpływem złości i gniewu.

Przeczytaj w domu, wspólnie z rodzicami lub opiekunami, baśń H.Ch. Andersena „Nowe szaty cesarza". Razem zastanówcie się, jak krawcy oszukali króla, na czym polegała nieuczciwość dworzan.

- Jak rozumiesz zdanie: **Uprzejmość nie zastąpi szacunku, ale może być jego początkiem.**
- Wyjaśnij, co to znaczy: **fałszywa uprzejmość**. Czy oznacza ona brak szacunku do kogoś?

1. Posłuchaj wypowiedzi dwóch osób. Otocz pętlą rysunek przedstawiający dziewczynkę, której pomożesz rozwiązać problem. Uzupełnij informacje.

...na czym polegał problem:

...przyjęte rozwiązanie:

...efekt:

...moja propozycja rozwiązania:

- Zastanów się, jak ty się zachowasz w podobnej sytuacji. Jakie rozwiązanie jest wygodniejsze, a jakie jest trudniejsze? Które z rozwiązań można nazwać uczciwym?

2. Co ci przeszkadza w byciu szczerym? Zaznacz te wypowiedzi, które pasują do ciebie.

Brakuje mi odwagi, żeby się przyznać. ☐

Boję się, że jak powiem prawdę, ktoś przestanie mnie lubić. ☐

Wielu ludzi oczekuje kłamstwa. ☐

Boję się konsekwencji powiedzenia prawdy. ☐

Prawda jest mało popularna. ☐

Kłamstwo jest wygodniejsze. ☐

Kiedy kłamię, mogę rządzić innymi. ☐

3. Znajdź w internecie lub słowniku informacje na temat tego, kogo nazywamy **hipokrytą**. Zapisz je.

4. Na polach zapisano różne wyrazy. Powiedz, które z nich kojarzą ci się z hipokrytą, a które – z zachowaniem człowieka prawdomównego. Wyjaśnij swoje skojarzenia.

bezpieczeństwo

prawda

przyjaźń

oszust

sukces

strach

kłamstwo

tchórz

niepokój

lęk

odwaga

prawdomówność

szacunek

słabość

- Czy są takie wyrazy, które pasują i do hipokryty, i do człowieka prawdomównego? Jakie to są wyrazy? Napisz w zeszycie, czym się różnią te osoby. Narysuj ich portrety na kartce z bloku.
- Porozmawiajcie w klasie o takim zachowaniu, które można nazwać hipokryzją.
- Porozmawiajcie w klasie o tym, jak należy postąpić, gdy nie można o czymś powiedzieć, ale też nie chce się kogoś okłamać.

Wspólnie z innymi osobami z twojej rodziny spisz zasady kulturalnego zachowania, które są przestrzegane w waszym domu. Podpisz się pod tymi zasadami.

1. Podpisz zdjęcia. Połącz zapisane rzeczowniki według wzoru: dziewczynka – dziewczynki.

- Podkreśl końcówki wyrazów połączonych w pary. Czym się różnią rzeczowniki w parach? Przepisz wszystkie rzeczowniki do zeszytu. Dopisz do każdego z nich dwa przymiotniki według wzoru: dziewczynka – ładna, wesoła; dziewczynki – ładne, wesołe.

2. Pokoloruj tabliczki z zapisanymi rzeczownikami na zielono, z przymiotnikami – na niebiesko, a z czasownikami – na czerwono. Połącz przymiotniki z rzeczownikami, następnie dołącz do nich czasowniki, aby powstały zdania.

kwiaty

zasnął

zmęczony

zwiędły

Kacper

doniczkowe

- Wybierz z powyższych zdań rzeczowniki. Z każdym ułóż zdanie. Zapisz zdania w liniaturze.

1. Przypomnij sobie wyrazy, w których piszemy zawsze **ó**, ponieważ kończą się na **-ów**, **-ówka**, **-ówna**, a także wyrazy, w których po spółgłoskach piszemy **rz**. Posłuchaj nagrania. Zapisz tekst ze słuchu.

- Napisz w zeszycie, jak rozumiesz powiedzenie: **kłamstwo ma krótkie nogi**.

...uważnie czytać informacje?

1. Przeczytaj tekst. Zaznacz właściwe zakończenia zdań.

Nazwa naszego państwa pochodzi od Polan. Było to potężne plemię. Jego nazwa oznacza pola uprawne. Plemię Polan najpierw zamieszkiwało tereny nad rzeką Wartą. Przewodził mu książę Mieszko. Stał on również na czele armii złożonej z wojów – czyli dawnych żołnierzy. Drużyna wojów otrzymywała od księcia odzież, konie, broń i inne potrzebne rzeczy. W drużynie księcia Mieszka służyli najdzielniejsi żołnierze, a wśród nich znani z odwagi i waleczności wojownicy normańscy. Pochodzili oni ze Skandynawii, nazywano ich Wikingami. Wiemy o tym, gdyż zachowały się w Polsce ich groby. Armia zapewniała państwu bezpieczeństwo, broniła przed wrogami. Dzięki niej Polanie zaatakowali sąsiednie ziemie i powiększyli swoje terytorium.

Na podstawie: J. i J. Szarkowie, *Kocham Polskę. Historia Polski dla naszych dzieci*, Dom Wydawniczy Rafael

- Z tekstu wynika, że Mieszko był
  - bardzo troskliwym ojcem.
  - bardzo dobrym żołnierzem w drużynie Wikingów.
  - odważnym i mądrym wodzem.
  - wiernym przyjacielem.

- Nazwa naszego kraju pochodzi od
  - dzielnych wojów, którzy zginęli w bitwach.
  - walecznego plemienia Polan.
  - nazwy siedziby księcia Mieszka.
  - pól, które uprawiali mieszkańcy tej ziemi.

- Państwo było bezpieczne dzięki
  - bogactwu czerpanemu ze sprzedaży zboża.
  - doskonale uzbrojonej i wyćwiczonej armii.
  - synom Mieszka, którzy byli bardzo silni.
  - plemionom, które zostały połączone.

- Książę Mieszko dążył do tego,
  - aby państwo Polan było silne i potężne.
  - aby państwo było bardzo małe, ale urokliwe.
  - aby państwo Polan przestało istnieć.
  - aby państwo Polan było najmniejsze na świecie.

...wskazywać rzeczowniki i rozróżniać je ze względu na rodzaj i liczbę?

2. Podkreśl w tekście (ćw. 1., s. 28) kolorem zielonym rzeczowniki. Uzupełnij tabelę rzeczownikami z tekstu.

ta	ten	to	ci, te

...pisać wyrazy z trudnościami ortograficznymi, właściwie stosować przecinek?

3. Wypisz nazwy wszystkich elementów widocznych na obrazku, zawierających **ó** lub **rz**.

...utworzyć rodzinę wyrazów?

4. Utwórz rodziny wyrazów. Do każdego przykładu podaj cztery wyrazy.

mur –

stół –

1. Uzupełnij tekst na podstawie opowiadania „Czaruś, mały uciekinier".

Bracia Zosi to _____ i _____.

Zosia była od nich _____, dlatego chłopcy mieli się nią _____. Zosia spotkała Czarusia, kiedy jeździła na _____. Od razu _____, że to jest pies sąsiada.

2. Napisz w kilku zdaniach, dlaczego Zosia została nazwana przez pana Nowaka bohaterką.

3. Ułóżcie w klasie zbiór zasad postępowania ze zwierzętami. Zapiszcie je.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Zapamiętaj!

Rz wymienia się na **r**, na przykład: mo**rz**e – mo**r**ski.
Rz piszemy po **b**, **p**, **d**, **t**, **g**, **k**, **ch**, **j**, **w**, na przykład: **wrz**os, **prz**ygoda.
Wyrazy z **rz** niewymiennym trzeba zapamiętać, na przykład: ku**rz**, po**rz**ądek.

1. Podkreśl w ramce wyrazy zgodnie z instrukcją: **rz** – **r** na brązowo, **rz** po spółgłoskach – na niebiesko, **rz** niewymienne – na zielono.

grzmoty, wytrzemy, drzemka, rowerze, Marzena, burza,
Grzegorz, kurz, wytrzepie, trzeba, Orzeł

- Wpisz wyrazy z ramki we właściwe miejsca.

Jak wykąpać psa?

_____ _____ _____ i _____ mają psa o imieniu _____. Wczoraj była _____ i _____, więc _____ psa wykąpać. Najpierw myjemy psa w wannie, a potem on sam się _____, a my trochę _____ go jeszcze ręcznikiem. Później psu należy się _____, a dzieci będą jeździć w parku na _____ i hulajnodze.

2. Wymyśl wyrazy (inne niż w ćwiczeniu 1.) z **rz** po spółgłoskach.

p _____ b _____ t _____

1. Przyjrzyj się plakatowi zapraszającemu na wystawę psów. Odpowiedz na pytania.

Gdzie i kiedy odbędzie się wystawa?

Jakie psy będą na niej wystawiane?

Która to już wystawa?

Ile kosztują bilety wstępu?

Wymień jedną imprezę, która będzie towarzyszyć wystawie.

2. Ułóż we właściwej kolejności zdania opisujące kotka Milusia.

( ) Jego zielone oczy ładnie wyglądają na tle szarego futerka.

( ) Ma cztery lata i mieszka z nami od urodzenia.

( ) Mój kotek ma na imię Miluś.

( ) Bardzo lubię mojego kotka.

( ) Czasami przynosi nam swoją zabawkę, którą musimy mu rzucać.

( ) Miluś ma sterczące uszka i długie wąsy, a na czole – małe plamki.

- Przepisz opis kotka do zeszytu.

3. Opisz jak najdokładniej psa Czarusia.

- Najpierw zbierz informacje o tym, jak wygląda Czaruś.

Jakiej jest rasy?

Jaką ma sierść?

Jakie ma oczy?

Jakie ma łapy?

Jakie ma uszy?

- Jaki jest Czaruś? Pod każdą z podanych sytuacji napisz kilka opisujących go przymiotników.

Obserwował kij, który płynął rzeką. Myślał, jak się do niego dostać.

Czarnym noskiem obwąchiwał ubranie dziewczynki, aż wtulił się w jej bluzkę.

Czaruś przywarł do nogi panu Nowakowi, wydając ciche, przestraszone, skamlące dźwięki.

Krzyk dziewczynki zaskoczył Czarusia tak bardzo, że szybko się cofnął.

- Opisz w zeszycie Czarusia, użyj jak najwięcej zgromadzonych wyżej informacji. Pamiętaj, że zdania rozpoczyna się wielką literą i kończy kropką. Możesz skorzystać z wyrażeń podanych w ramce.

przedstawiam wam; można o nim powiedzieć, że;
charakteryzuje się tym, że...; na uwagę zasługuje także to, że...

1. Posłuchaj wypowiedzi dzieci na temat tego, o jakich zwierzętach marzą. Uzupełnij informacje.

Rafał

Jakie zwierzę?

Dlaczego?

Janek

Jakie zwierzę?

Dlaczego?

Magda

Jakie zwierzę?

Dlaczego?

Marysia

Jakie zwierzę?

Dlaczego?

2. Wpisz do tabeli czasowniki, które mówią, co można z tymi zwierzętami robić.

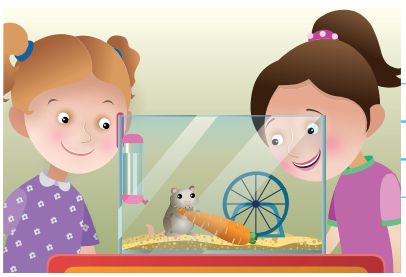
rybki	żółw	pies

3. Które zwierzęta domowe uważasz za najlepszych przyjaciół człowieka? Dlaczego? Napisz odpowiedź w kilku zdaniach i odczytaj w klasie.

4. Ułóż zdanie do każdej ilustracji. W zdaniach podkreśl czasowniki.

5. Rozwiń zdanie: **Pies biega**. Użyj jak najwięcej wyrazów.

1. Odszukaj wśród rzeczowników nazwy roślin, zwierząt, rzeczy, osób i pokoloruj pola właściwymi kolorami według kodu.

rośliny

kukurydza

bratek

dziecko

drzewo

zwierzęta

sportsmenka

spódnica

sprzedawca

rzeczy

hipopotam

okno

osoby

wazon

kaczka

cielę

Zapamiętaj!

Rzeczownik w liczbie pojedynczej ma trzy rodzaje:

- **męski** – TEN samochód, tata, kaktus,
- **żeński** – TA sukienka, Ola, mandarynka,
- **nijaki** – TO słońce, dziecko, drzewo.

▪ Napisz przy rzeczownikach w ramkach, wyrazy TEN, TA, TO.

2. Wpisz do tabeli po dwa rzeczowniki w rodzajach: męskim, żeńskim, nijakim.

rodzaj męski	rodzaj żeński	rodzaj nijaki

3. Podkreśl w tym fragmencie wszystkie rzeczowniki.

Zosia zeskoczyła z roweru i rzuciła się, by złapać smycz Czarusia. Złapała ją w chwili, gdy przednie łapki szczeniaka zjechały już do wody. Mocno pociągnęła za smycz, odchylając się do tyłu – Czaruś może i był mały, ale przy tym ciężki.

Holly Webb, *Czaruś, mały uciekinier* (fragment), tłumaczył Jacek Drewnowski, Zielona Sowa

▪ Ile tu jest rzeczowników? ☐

1. Obejrzyj ilustracje i przeczytaj podpisy. Czy umiesz objaśnić, co oznaczają powiedzenia związane z kotem? Połącz rysunki z właściwymi objaśnieniami.

bawić się w kotka i myszkę

chodzić jak kot

droczyć się z kimś, nie traktować go poważnie

chodzić bardzo cicho

odwracać kota ogonem

tyle co kot napłakał

na przykład pod nieobecność pani szaleć w klasie

nie sprawdzić, co się kupuje, nie sprawdzić towaru

gdy kota nie ma, myszy harcują

kupować kota w worku

bardzo mało

opisywać całą sytuację na odwrót

2. Dokończ zdania, wpisz właściwe powiedzenia związane z psem. Możesz zmienić ich formę.

błyszczy jak psu nos, żyć z kimś jak pies z kotem,
zda się psu na budę, tu jest pies pogrzebany, wieszać na kimś psy

Oni się nie lubią, _____

Nie jest mi to potrzebne, _____

Niestety, nie mamy nożyczek i _____

Ona zawsze źle o nim mówi, czyli _____

Ale się spociłeś, _____

1. Ułóż pytania do zdań.

Dwaj bracia pracowali razem w polu.

W lecie zebrali sporą ilość ryżu.

Czan-mo miał dwanaście worków ryżu.

2. Ułóż historyjkę zgodnie z kolejnością zdarzeń. Ponumeruj ilustracje od 1 do 7.

- Napisz w zeszycie tytuły do ilustracji i odczytaj powstały plan wydarzeń.

3. Wstaw numery od 1 do 7 przy właściwych dialogach tak, by pasowały do ilustracji.

☐ – Jeszcze trochę i zbierzemy cały ryż!
– Tak, ale gorąco!

☐ – Jest ciemno, więc Czan-su mnie nie zauważy.

☐ – Zaniosę mojemu bratu trochę ryżu. Przyda mu się, bo buduje dom.
– Dobrze, tylko zrób to w tajemnicy.

☐ – Co to? Mam tyle samo worków. Przecież jeden zaniosłem bratu!

☐ – Zaniosę jeszcze raz. Tym razem na pewno się uda.

☐ – Witaj, bracie! Niosę ci ryż.
– Ha, ha. Ja tobie też.

☐ – To niemożliwe! Znowu mam tyle samo worków!

▪ Otocz pętlami te czasowniki, które mówią o tym, co bracia zamierzają zrobić.

4. Które powiedzenie lepiej oddaje to, jak żyli ze sobą dwaj bracia? Pokoloruj je dowolnym kolorem.

Żyli jak pies z kotem.	Jeden za drugiego skoczyłby w ogień.

Zapamiętaj!

Ten sam rzeczownik może mieć **różne formy**, na przykład: brat, brata, bratu; bracia, braci, z braćmi.

1. Dopisz różne poprawne formy wyrazu **ryż**.

_____ _____ _____

_____ _____ _____

_____ _____ _____

_____ _____ _____

- Wpisz właściwe formy wyrazu **ryż**.

– Nie ma już _____!

– Muszę kupić _____!

– Chcesz zupę pomidorową z _____?

– Przyglądam się temu _____ i przyglądam, chyba to _____ _____ niełuskany.

2. Poszukaj jak najwięcej form wyrazu **herbata**. Zapisz je.

- Ułóż i zapisz w zeszycie dwa zdania z różnymi formami wyrazu **herbata**.

1. Ułóż dialog do ilustracji.

2. Uzupełnij dialogi według własnego pomysłu.

– Jaką herbatę lubisz?

– Niestety, nie mam takiej.

– Wolisz pomidorową z ryżem czy z makaronem?

– Coś musisz wybrać!

3. Wymyśl w ciągu trzech minut kilka wyrazów z **ż** na początku i kilka z **ż** na końcu. Sprawdź poprawność zapisu. Policz wyrazy i porównaj swoje wyniki z wynikami dzieci w klasie.

ż

ż

Tyle jest poprawnie zapisanych wyrazów: ☐

Tyle jest poprawnie zapisanych wyrazów: ☐

1. Otocz pętlami właściwe odpowiedzi.

Do kogo ma pójść Hania Humorek na urodziny?

Do Filipa Perełki „Pożeracza Kleju".
Do Franka Perełki.
Do Franka Pchełki „Pożeracza Kleju".

Co wolałaby zrobić Hania, zamiast pójść na urodziny?

Zjeść pięć żab.
Zjeść dziesięć słoików kleju.
Połknąć dziesięć kijanek.

Czego Hania nie użyła do zapakowania prezentu?

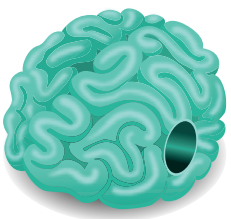

Gdzie odbywało się przyjęcie?

W pokoju.
W salonie.
Na podwórku za domem.

W jakim kształcie temperówki nie ma jubilat?

Które zdanie jest prawdziwe?

Franek jest kolekcjonerem, a Hania niczego nie zbiera.
Hania jest kolekcjonerką, a Franek nie jest kolekcjonerem.
Hania i Franek lubią kolekcjonować różne rzeczy.

2. Dopasuj życzenia do właściwych osób.

Droga Ciociu!
Życzę Ci zdrowia, szczęścia
i wszelkiej pomyślności. Sto lat!
Michał

Z okazji urodzin życzymy
Ci samych pięknych dni,
uśmiechu i radości.
Twoje przyjaciółki
Alicja i Julka

Kochana Babciu!
Z okazji imienin życzymy Ci
zdrowia, uśmiechów,
radości i miłości.
Dorotka i Wiktoria

Samych najlepszych ocen
w szkole, uśmiechu na co dzień
i superwakacji!
Synowi w dniu imienin
mama

- Powiedz, z jakich okazji poszczególne osoby otrzymują życzenia.
- Kto składa życzenia tym osobom?
- Czym się różnią imieniny od urodzin? Które z nich ty obchodzisz?

3. Napisz życzenia urodzinowe dla kolegi, o którym wiesz, że:

interesuje się sportem, kilka razy wygrał zawody pływackie,
marzy o podróży na Księżyc, ma siostrę i brata, zbiera komiksy.

1. Ułóż jedno pytanie rozpoczynające się od słowa *Dlaczego…* Wymyśl odpowiedzi na pytania. Zapisz je.

Hania nie lubiła Franka?

Dlaczego...

Hania w końcu przekonała się do Franka?

2. Znając zainteresowania Hani i Franka, wymyśl, jak mogliby ciekawie spędzić razem dzień.

SOBOTA

8.00 – śniadanie

9.00 – 10.00 –

10.00 – 13.00 –

13.00 – obiad

14.00 – 17.00 –

18.00 – kolacja

19.00 – 20.00 –

3. Opisz Hanię Humorek: jej wygląd, cechy charakteru, zainteresowania. Użyj jak najwięcej przymiotników.

Wygląd:

Cechy charakteru:

Zainteresowania:

- Napisz w zeszycie kilka takich zdań o Hani, aby wszyscy uznali, że Hania to superdziewczyna.

4. Na wyrazach z **h** i **ch** zrobił ktoś plamy. Przepisz wyrazy i wstaw właściwe litery.

armider, uragan, ełm, odowla

wą ać, pa nieć, stra , ku nia

1. Pokoloruj okienka, w których zapisano to, o czym jest mowa w wierszu „Wigilijny dzień".

w radiu gra kolęda	dzielenie się opłatkiem	wieczór czuwania
wieczór zabaw	lepienie pierogów	robienie łańcucha
pieczenie mazurka	sianko na stole	pierwsza gwiazdka

2. Napisz, co robią osoby przedstawione na ilustracjach.

- Podkreśl czasowniki.
- Napisz w zeszycie opowiadanie do ilustracji, ale tak zmień powyższe czasowniki, by mówiły o czynnościach, które już się odbyły.

3. Podkreśl wyrażenia, których używamy przy składaniu życzeń z okazji Bożego Narodzenia i nadchodzącego nowego roku.

szczęścia w nowym roku

smacznego jajka

mokrego śmigusa-dyngusa

prezentów pod choinką

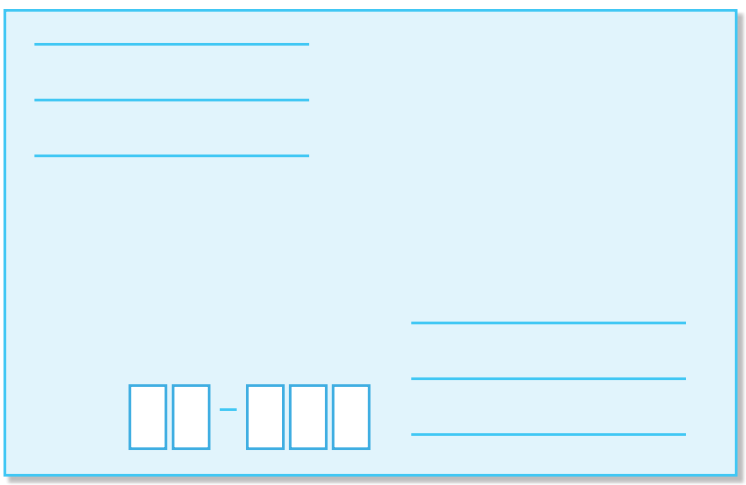
miłości i spokoju przy wigilijnym stole

wszystkiego dobrego z okazji imienin

udanego sylwestra

4. Napisz życzenia bożonarodzeniowe dla najbliższej ci osoby.

5. Zaadresuj kopertę, do której zostanie włożona kartka z życzeniami. Narysuj na właściwym miejscu znaczek.

6. Utwórz łańcuch wyrazów. Napisz w każdym kolejnym ogniwie wyraz rozpoczynający się na literę, na którą kończy się wyraz poprzedni.

święta

1. Wyszukaj bombki z zapisanymi czasownikami i pokoloruj je na czerwono.

głośno
gotuje
opłatek
piękny
smacznie
równiutkie
srebrna
rodzice
sprzątała
pierogi
śpiewają
porządnie
choinka

- Pokoloruj na zielono bombki z rzeczownikami.
- Pokoloruj na niebiesko bombki z przymiotnikami.
- Pozostałe bombki pokoloruj na różowo. Powiedz zdania z czasownikami i wyrazami z różowych bombek.

2. Podkreśl w tekście czasowniki.

W domu u Zosi choinka była zawsze wysoka, sięgała aż do sufitu. Zosia zawieszała na niej kolorowe bombki i łańcuchy. Jej tata zajmował się światełkami. Dziewczynka czekała na święta cały rok.

3. Na podstawie ilustracji napisz właściwe czasowniki.

Mama _____ ciasto.

Tata _____ pierogi.

Julka _____ orzechy.

- Teraz napisz czasowniki, ale zmień je tak, aby wskazywały, że to się działo wczoraj.

Wczoraj mama _____ ciasto, a tata _____ pierogi, zaś Jula _____ orzechy.

- Popatrz na zapisane czasowniki i powiedz, czym się od siebie różnią.

Wszystkie wyrazy w **nazwach świąt** i uroczystości piszemy **wielką literą**.

Zapamiętaj!

1. Napisz nazwę świąt, które obchodzimy w grudniu.

2. Wpisz odpowiednią nazwę uroczystości.

W _____ zazwyczaj pada śnieg.

Na _____ malujemy jajka i pieczemy baby drożdżowe.

_____ jest 1 czerwca, wtedy najmłodsi dostają prezenty.

26 maja jest _____, a 23 czerwca – _____.

Dziadkowie mają swoje święto w styczniu: 21 stycznia jest _____, a 22 stycznia – _____.

3. Wypisz nazwy świąt z ćwiczenia 2. w kolejności chronologicznej – od stycznia do grudnia. Pamiętaj o przecinkach między nazwami świąt.

1. Spróbuj, bez patrzenia na wiersz „Choinka", wpisać brakujące wyrazy w odpowiednie miejsca.

Tu gwiazda, tutaj anioły,
tu świeczka, tu ptak .....,
tu kula, tu srebrne sploty,
tu świeczka, tu łańcuch .....,
tu bombka błyszcząca taka,
tu gniazdko z miejscem dla ptaka,
tu świeczka, tu buldeneżyk,
tu śmieszny z bibułki .....,
tu gwiazdka, tu kukułeczka,
tu cukiereczek, jabłuszko, ...,
tu śliczne serce całe z piernika,
tutaj pajacyk, co nóżką fika,
tu księżyc niby rogalik kręty,
a w dole miejsce na ..... .

Ludwik Jerzy Kern

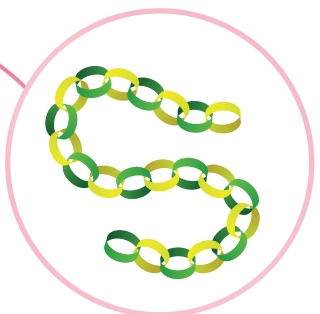
- Odczytaj wiersz na głos.

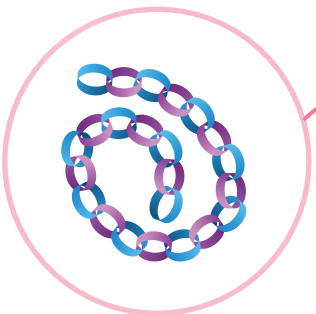
2. Napisz nazwy kolorów zgodnie ze wzorem.

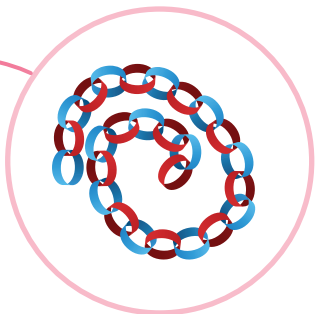

czerwono-żółty

3. Podkreśl kolorem niebieskim wyrazy, które są zdrobnieniami, a żółtym – wyrazy, które nimi nie są.

gwiazda

jeżyk

cukiereczek

jabłuszko

pajac

bibułka

- Dopisz do każdego wyrazu zdrobnienie lub wyraz, od którego zdrobnienie pochodzi.

4. Zastąp obrazki właściwymi słowami w formie podstawowej.

– Dzień dobry! Czym mogę służyć?

– Chciałabym zobaczyć te .

– Proszę bardzo. Proponuję jeszcze

żółto-czerwony albo .

– Dziękuję bardzo. Z chęcią zobaczę.

- Zastąp wyrazy ich zdrobnieniami i przepisz tekst do zeszytu.

5. Ułóż dwa zdania, wykorzystaj nazwy ozdób w formie podstawowej lub zdrobniałej.

1. Napisz nazwy ozdób, które znajdują się na choince. Pamiętaj, że przy wyliczaniu stawiamy przecinki.

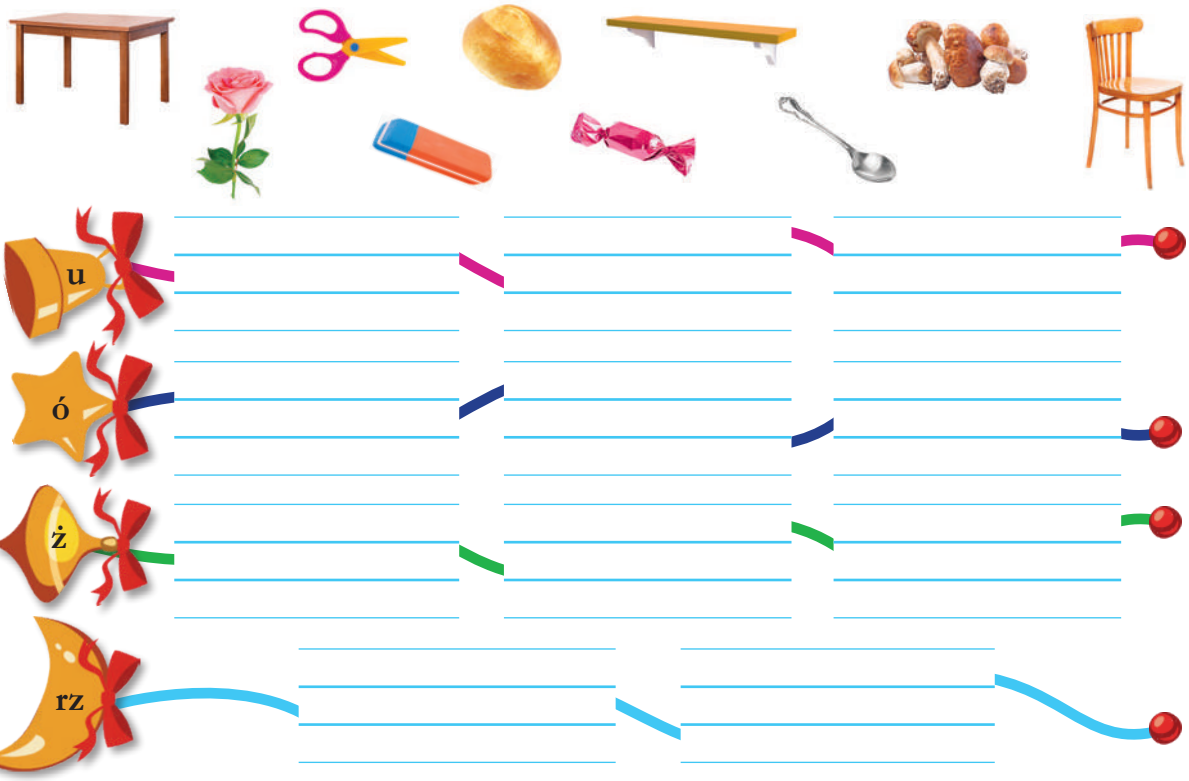

Na choince znajdują się:

2. Wstaw brakujące przecinki.

Na stole znajdowały się talerze kubki sztućce i serwetki.
Do makowca potrzebujemy jeszcze rodzynek mielonych migdałów orzechów laskowych oraz skórki pomarańczowej. W pudełku były schowane gwiazdy pajacyki aniołki złote cukiereczki świeczki i długi łańcuch.

3. Zapisz w odpowiednich miejscach nazwy obrazków.

4. Połącz zwroty z ich objaśnieniami.

ktoś się urwał z choinki	ma na sobie za dużo ozdób, zbytnio wystrojona
wyglądać jak choinka	wiesza ozdoby na choince
ubierać choinkę	nie wie, o co chodzi, nie orientuje się w sytuacji

- Uzupełnij wypowiedzi powyższymi zwrotami.

– Kuba, czy ty _____? Jest zimno, wracaj po szalik i czapkę, bo zmarzniesz.

– Ten dom wygląda _____.

Ktoś przesadził z ozdobami świątecznymi.

5. Uzupełnij zdania dowolnymi przymiotnikami.

Na _____ obrusie leżą _____ dekoracje.

Mama układa _____ sztućce. Karolina rozstawia _____ talerze. Tata przyniósł _____ zakupy. Pomógł mu _____ brat Karoliny.

Czy już potrafisz...

...wyszukiwać informacje?

1. Poszukaj informacji zgodnie z pytaniami. Napisz odpowiedzi.

Gdzie dzieci mogą spędzić ferie?

Jakie są elementy programu? Wymień dwa.

Jak można się zapisać?

...podać przykłady tych części mowy: rzeczownika, czasownika, przymiotnika?

2. Napisz po trzy przykłady.

RZECZOWNIK
kto? co?

CZASOWNIK
co robi?
co się z nim dzieje?

PRZYMIOTNIK
jaki? jaka? jakie?

...pisać nazwy kolorów?

3. Napisz nazwy kolorów według wzoru: czerwono–żółty.

...pisać wyrazy z **ó**, **u**, **rz**, **ż**?

4. Napisz po trzy dowolne wyrazy zawierające podane litery lub dwuznak.

ż	rz	u	ó

...napisać życzenia?

5. Napisz życzenia dla wybranej osoby z okazji przyjścia nowego roku.

1. Napisz plan działań ogrodnika, skorzystaj z wyrazów pomocniczych.

podróż, szukać, ziarenko

1.

szukać, pytać, długo

2.

dęby, ofiarować, ziarenko

3.

ziarenko, kiełkuje, stać się, drzewo

4.

prosić, Natura, odpoczynek

5.

2. Przeczytaj tekst. Podkreśl w nim czasowniki. Kto wykonywał te czynności? Dlaczego?

Ogrodnik podziękował dębom i udał się na swoją wyspę. Zasadził ziarenko w żyznej ziemi. Podlewał je rano i wieczorem. Osłaniał od zbyt mocnego wiatru i słońca. Odpędzał szkodniki.

3. Rozwiń zdanie: **Ziarenko wykiełkowało**. Zapisz je w zeszycie.

4. Utwórz rodziny wyrazów do słów: **mama**, **dom**. Zapisz je.

1. Napisz, co robią dzieci przedstawione na ilustracjach. Powiedz, w jakich sytuacjach tak się zachowujemy.

2. Jak można zareagować w podanych sytuacjach? Opowiedz o tym. Skorzystaj ze zwrotów w ramce.

ktoś dostaje smutną wiadomość

ktoś się przestraszył

ktoś myśli o czymś przyjemnym, rozmarzył się

opuszcza głowę,
w oczach pojawiają się łzy,
zakrywa głowę rękami,
otwiera szeroko oczy,
na twarzy pojawia
się uśmiech

3. Co oznaczają te zwroty? Wyjaśnij, w jakich sytuacjach tak się zachowujemy.

przecierać oczy ze zdumienia

kręcić nosem

rozłożyć ręce

nadstawiać ucha

1. Na podstawie tekstu „Języki świata" odpowiedz, czy podane zdania są prawdziwe, czy fałszywe. Pokoloruj właściwe pola.

Więcej ludzi mówi po angielsku niż po chińsku.	P	F
W każdym języku czyta się od lewej do prawej strony.	P	F
Język esperanto powstał ponad sto lat temu.	P	F
W jednym państwie może być kilka języków urzędowych.	P	F
Alfabet Braille'a pomaga osobom niesłyszącym w czytaniu książek.	P	F
W języku japońskim zapisuje się i czyta teksty z góry na dół.	P	F
Twórcą esperanto jest Polak.	P	F

Zapamiętaj!

Nazwy języków piszemy małą literą, na przykład: Polska – język **polski**.

2. Dopisz do nazw krajów odpowiednie nazwy języków.

Portugalia – _____ Litwa – _____

Niemcy – _____ Czechy – _____

3. Na podstawie słuchowiska napisz, jakie języki znają Lena i Marek.

Lena: _____

Marek: _____

4. Do czego potrzebna nam jest znajomość języków obcych? Napisz, co można robić, gdy się je zna.

5. Czy wiesz, że podane niżej polskie słowa pochodzą z różnych języków? Flagi wskazują na kraje, w których mówi się tymi językami. Uzupełnij zdania.

sałata

bekon

autostrada

stadion

burmistrz

kuchnia

komputer

anioł

pedagog

zegar

Z języka angielskiego pochodzą: _____

Z języka greckiego pochodzą: _____

Z języka niemieckiego pochodzą: _____

Z języka włoskiego pochodzą: _____

1. Czy wiesz, co oznaczają te wyrazy? Jeśli tak, wyjaśnij ich znaczenie, jeśli nie wiesz, poszukaj wyjaśnień w różnych książkach. Powiedz, gdzie należy szukać wyjaśnień tych wyrazów.

alfabet –

poliglota –

słownik –

osoba dwujęzyczna –

2. Odczytaj tytuły słowników. Powiedz, kiedy z nich korzystamy.

- Zapisz odpowiedzi na podane pytania.

Który słownik wyjaśnia znaczenie polskich słów?

Który słownik podaje tłumaczenie polskich słów na inny język?

Który słownik podaje tłumaczenie obcych słów na język polski?

1. Wiele wyrazów można zapisywać w skróconej formie. Połącz wyrazy z ich skrótami.

strona	na przykład	s.	nr
i tak dalej			godz.
	milion		itp.
i tym podobne		np.	mln
numer	tysiąc		itd.
	ulica		pt.
godzina	pod tytułem	tys.	ul.

- Otocz pętlą te skróty, po których nie stawiamy kropki.
- Jak myślisz, dlaczego używamy skrótów?

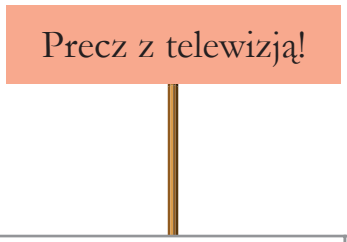
2. Poszukaj skrótów zapisanych na ilustracji. Otocz je pętlami. Napisz liczbę odszukanych skrótów i porównaj ją z liczbą skrótów znalezionych przez koleżanki i kolegów z klasy.

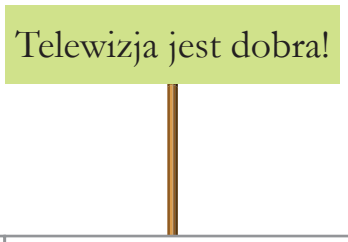

3. Podkreśl w tekście skróty. Przepisz tekst do zeszytu, skróty zapisz całymi wyrazami.

Wrócę z pracy później, około godz. 19. Zrób zakupy. Brakuje kilku rzeczy, m.in. mydła, soku i pasty do zębów. Idź na ul. Wesołą nr 4 do sklepu z obuwiem. Widziałam tam ładne buty dla ciebie, np. zielone z kokardką albo sznurowane, na pewno któreś ci się spodobają. Pamiętaj też o kupieniu książki pt. „Smaczna kuchnia". Kosztuje 29 zł.

1. Zastanów się, które argumenty pasują do napisów na tabliczkach. Pokoloruj okienka pasującymi kolorami.

Telewizja zabiera czas.	Telewizja nie rozwija wyobraźni.	Telewizja dostarcza rozrywki.
W telewizji mamy wiele dobrych programów.	W telewizji są same reklamy.	Gdy oglądamy telewizję, więcej jemy.
Gdy dużo oglądamy telewizji i nie rozmawiamy ze sobą, gorzej mówimy.	Oglądając telewizję, można się wiele dowiedzieć.	Można oglądać telewizję wspólnie, a potem dyskutować.

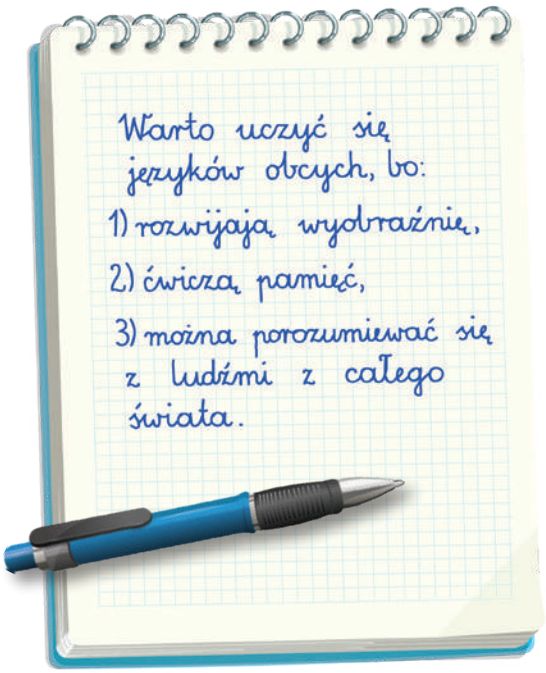
2. Wymyśl co najmniej po trzy argumenty za i przeciw uprawianiu sportów zimowych.

za	przeciw

3. Uzupełnij spis zasad dobrej dyskusji.

1. Czekamy, aż jedna osoba _____
2. Mówimy _____
3. Nie powtarzamy _____

4. Olek napisał mowę, którą wygłosił w klasie, by przekonać inne dzieci do nauki języków obcych. Najpierw przygotował sobie listę argumentów. Przyjrzyj się jej.

Moi Drodzy!

Chcę was przekonać, że warto uczyć się angielskiego, rosyjskiego czy chińskiego. Dlaczego?

Po pierwsze, uczenie się języka ćwiczy naszą pamięć i inteligencję, ciągle poznajemy nowe słowa.

Po drugie, dzięki znajomości języków obcych możemy rozmawiać i porozumiewać się z ludźmi z całego świata.

Po trzecie, możemy rozumieć teksty piosenek i dialogi z filmów z innych krajów.

Naprawdę warto uczyć się języków obcych!

- Odczytaj mowę Olka. Podkreśl w tekście przemówienia te argumenty, które zapisał sobie na kartce.
- Odszukaj i odczytaj, jak Olek zakończył swoją mowę.

5. Napisz kilka argumentów związanych z podanym tematem, podobnie jak zrobił to Olek.

Warto uprawiać jakiś sport

Napisz w zeszycie mowę – podobną do mowy Olka – na temat tego, że warto uprawiać jakiś sport. Wykorzystaj początki zdań.

Chcę was przekonać, że...

Po drugie...

Naprawdę warto...

Po pierwsze...

Po trzecie...

1. Aby być rozumianym przez innych, trzeba pamiętać o tym, co się mówi, ale również ćwiczyć to, jak się mówi. Wykonaj ćwiczenia zaprezentowane na zdjęciach.

Warto ćwiczyć wymowę na zajęciach z dykcji. Często korzystają z tego aktorzy. Gdy ktoś ma problemy z wymową, może się zwrócić o pomoc do logopedy.

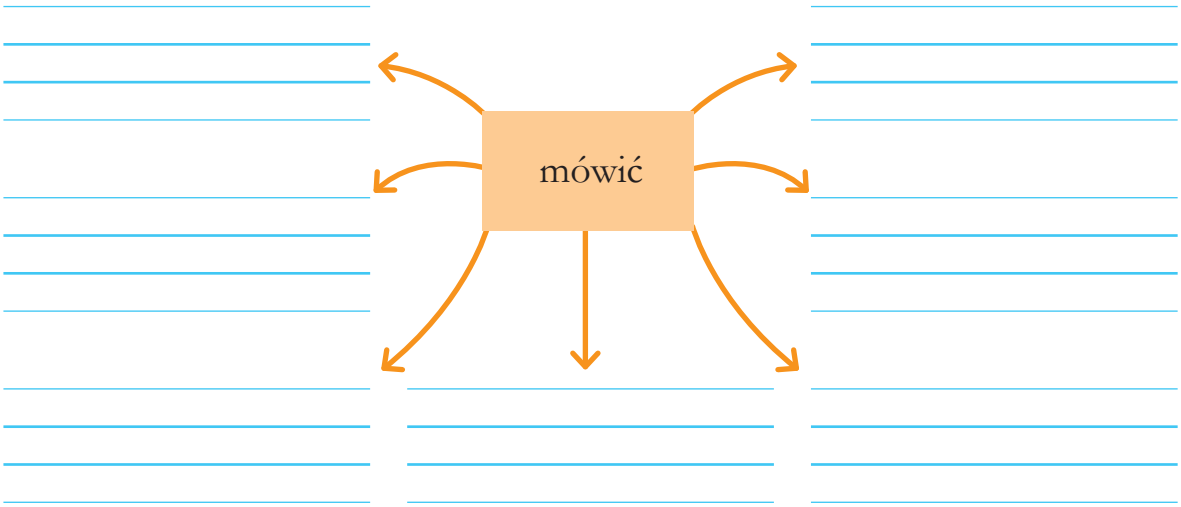

- Wykonuj podane ćwiczenia przynajmniej raz na tydzień.

2. Napisz dialog na temat: „Wojtek próbuje przekonać Marka do udziału w szkolnym przedstawieniu".

3. Utwórz rodzinę wyrazów od wyrazu **mówić**.

4. Dopisz wyraz **mówić** w odpowiedniej formie.

ja mówię	my
ty	wy
on ona ono	oni one

5. Uzupełnij zdania wyrazami z ramki w odpowiedniej formie. Podkreśl **rz** we wpisanych wyrazach.

przekonywać, przemawiać, przykrość, przykład

Nie chcę jej zrobić _____.

Piotrek _____ Darka, by poszedł z nim na dwór.

W sejmie _____ poseł.

Lubię różne zwierzęta, na _____ koty, psy, chomiki.

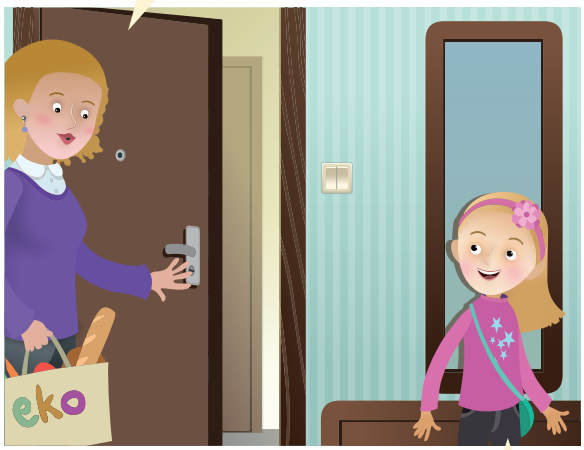
1. Wpisz wyrazy we właściwych formach.

Gdzie byłeś wczoraj? Czekaliśmy na ciebie.

pójść

Co robiłaś wczoraj?

Przepraszam, zaraz po szkole ..... do biblioteki.

Wczoraj ..... na basen.

Jaką książkę teraz czytasz?

zacząć

Mogę ci przerwać odrabianie lekcji?

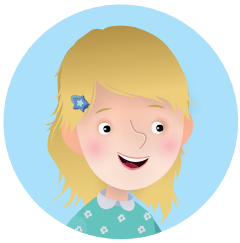

Właśnie ..... kolejny tom o Mikołajku.

Nie przerwiesz. Jeszcze nie ..... .

2. Przeczytaj opowieść Ewy o tym, jak spędziła dzień. Potem przepisz tekst, ale zmień go tak, jakby napisał go chłopiec – jej brat bliźniak.

Dzień zaczęłam bardzo dobrze. Poszłam do szkoły na ósmą. Wyszłam ze szkoły około trzynastej. Po południu układałam z bratem nowe puzzle. Poszłam spać około ósmej.

Dzień _____

3. Dopisz czasowniki w formie odpowiedniej dla dziewczynek lub chłopców.

ciągnęłyśmy sanki

_____ sanki

_____ mecz

zaczęliśmy mecz

wyszłyśmy z kina

_____ z kina

_____ na przystanku

stanęliśmy na przystanku

przyszłyśmy ze szkoły

_____ ze szkoły

1. Uzupełnij wyrazy brakującymi zmiękczeniami.

ś czy **si**?	stru ___	stru ___ e
ź czy **zi**?	gałą ___	gałę ___ e
ć czy **ci**?	liś ___	liś ___ e
ń czy **ni**?	dło ___	dło ___ e
dź czy **dzi**?	łabę ___	łabę ___ e

2. Wpisz brakujące zmiękczenia w wyrazach. Zapamiętaj wyrazy i napisz je z pamięci w zeszycie.

___ wieczka, ___ le, ___ ma, sło ___ ce, ___ liwka,

wie ___ ma, ba ___ ka, wida ___, ___ ródło, ___ wig

3. Podpisz zdjęcia odpowiednimi wyrazami.

___

___

4. Napisz zdrobnienia imion.

Katarzyna – _____

Barbara – _____

Joanna – _____

Zofia – _____

Grzegorz – _____

Krzysztof – _____

Michał – _____

Bartek – _____

5. Napisz jak najwięcej wyrazów z podanymi sylabami. Pokoloruj użyte sylaby.

sia	sie	sio	zie	zio	zia	cie	cio	cia	nie	nio	nia	dzie	dzia	dzio

6. Napisz tekst poznanego słuchowiska.

1. Dokończ zdania.

Mgła może być

We mgle

Mgły

Mgła

2. **Lekki jak mgiełka** to znane powiedzenie z wyrazem **mgła**. Połącz z nim określenia o podobnym znaczeniu.

lekki jak mgiełka

bardzo ciężki

bardzo lekki

jak piórko

delikatny

lekki

ociężały

3. Co może być lekkie jak mgiełka? Napisz kilka przykładów.

4. Wpisz do tekstów powiedzenia – **widzieć jak przez mgłę** lub **lekki jak mgiełka**.

– Coś mi się stało z oczami...

.

Uff! Ale był ciężki ten plecak!
Teraz czuję się...

.

1. Odszukaj w zdaniu rzeczowniki i je podkreśl.

Bartek oglądał z tatą bardzo ciekawy film o zwierzętach.

Zapamiętaj!

Rzeczownik

- ma dwie liczby: **pojedynczą** – piórnik, **mnogą** – piórniki,
- ma trzy rodzaje w liczbie pojedynczej: **męski** – ten ołówek, **żeński** – ta kredka, **nijaki** – to biurko,
- ma dwa rodzaje w liczbie mnogiej: **męskoosobowy** – ci chłopcy, **niemęskoosobowy** – te dziewczynki.

Pokoloruj w zdaniu rzeczownik, który występuje w liczbie mnogiej.

2. Wypisz po dwa przykłady zgodnie z podanymi warunkami.

TEN (rodzaj męski)	osoba	rzecz
TA (rodzaj żeński)	roślina	zwierzę
TO (rodzaj nijaki)	osoba	rzecz

3. Pokoloruj na szaro pola z rzeczownikami w liczbie pojedynczej, a na zielono – z rzeczownikami w liczbie mnogiej.

mgła	mgły	dziadek	dziadkowie	film	filmy	dom	domy

4. Dopisz odpowiednio rzeczowniki w liczbie pojedynczej lub w liczbie mnogiej.

tort – _____ auta – _____

córka – _____ róże – _____

dziecko – _____ okna – _____

1. Z czym najczęściej kojarzy się niebo, a z czym – piekło? Połącz określenia z odpowiednimi ilustracjami.

być w siódmym...

urządzić komuś...

gorąco jak w...

dobrze jak w...

iść za kimś choćby do...

...w gębie

pod gołym...

- Zapisz powiedzenia w zeszycie.
- Wpisz właściwe powiedzenia.

– Uff, ale upał, _____

– Ale pyszne! Po prostu _____

– Masz jakiś pomysł na swoje urodziny? Jeśli będzie ładna pogoda,

to można zrobić spotkanie _____

– Wreszcie chwila spokoju. Jest mi _____

2. Co robiły wymienione osoby? Wypisz z tekstów „Dostawać białej gorączki" i „Wiercić komuś dziurę w brzuchu" czasowniki.

mama: _____

tata: _____

babcia: _____

Bartuś: _____

1. Odszukaj w tekście wszystkie czasowniki i je podkreśl.

Bartek oglądał z tatą film, potem umył zęby. Założył piżamę, a przed snem przeczytał kilka stron książki „Encyklopedia sportu”.

Zapamiętaj!

Czasownik

- ma trzy czasy: **przeszły** – jadłem, zjadłem, **teraźniejszy** – jem, **przyszły** – będę jadł, zjem,
- ma dwie liczby: **pojedynczą** – jem, **mnogą** – jemy.

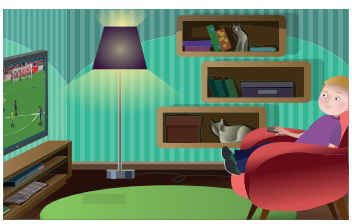
- Powiedz, czy podkreślone czasowniki opisują czynności w czasie przeszłym, teraźniejszym czy przyszłym.

2. Opisz, co robili Bartek i Ania wczoraj, co robią dziś, a co będą robić jutro.

Wczoraj:

Dzisiaj:

Jutro:

3. Napisz w zeszycie, jak minął ci dzień, co dziś robiłeś. Użyj jak najwięcej czasowników.

1. Wpisz wyrazy oznaczające kolory we właściwej formie.

dostawać _____ gorączki

wpaść w _____ rozpacz

zrobić się _____ jak burak

- Wpisz odpowiednie powiedzenia.

Kiedy pani wyczytała jego nazwisko, zrobił się _____. Zostaw go. Uciekł mu chomik, więc _____. Julek _____, kiedy zobaczył, jak Patryk kopnął jego gitarę.

2. Jak się nazywają wyróżnione wyrazy? Napisz takie pytania, by odpowiedzią na nie były te wyrazy.

Tata Kuby jest bardzo **wesoły**.

_____

Mama upiekła **pyszny** sernik.

_____

W przedpokoju wisi **stare** lustro.

_____

1. Odszukaj w zdaniu wszystkie przymiotniki.

Bartek z tatą stwierdzili, że film o zwierzętach był bardzo ciekawy i oryginalny.

Zapamiętaj!

Przymiotnik

- ma dwie liczby: **pojedynczą** – wesoły, **mnogą** – weseli,
- ma trzy rodzaje w liczbie pojedynczej: **męski** – wesoły, **żeński** – wesoła, **nijaki** – wesołe,
- ma dwa rodzaje w liczbie mnogiej: **męskoosobowy** – weseli, **niemęskosobowy** – wesołe.

2. Dopisz przymiotniki.

ten _____

ta _____

to _____

dobry
smaczna
miłe
jasny
gorąca
małe

3. Napisz według wzoru.

liczba pojedyncza	liczba mnoga
wielka szafa	
	groźne tygrysy
zdrowa potrawa	

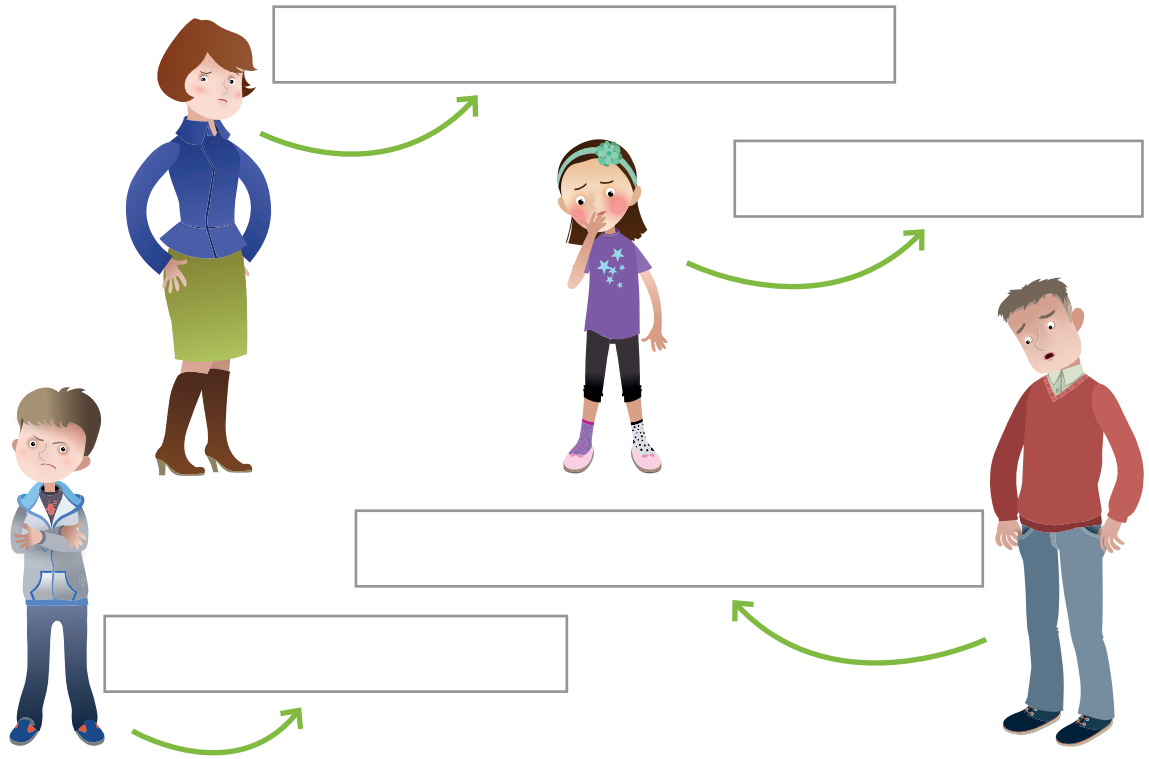
Do podanych wyrazów dopisz jak najwięcej przymiotników. Zapisz je w zeszycie.

dom | gorączka | okno

- Podkreśl końcówki przymiotników. Co można zauważyć?

1. Napisz obok każdej postaci właściwe powiedzenia z ramki.

Znowu nie mam pieniędzy. To nie jest super! Ale wstyd! Mam cię już dosyć.

2. Napisz odpowiedzi na pytania.

☑ Kogo – lub co – w ostatnim czasie miałeś po dziurki w nosie?

☑ Co sądzisz o osobach, które ciągle szukają dziury w całym?

☑ W jakiej sytuacji człowiek chce się schować do mysiej dziury?

3. Rozwiń zdania.

Bartuś siedział.

Babcia ogląda.

Rodzice pójdą.

4. Uzupełnij zdania właściwymi formami wyrazów **wiercić**, **widzieć** w czasie przeszłym.

Babcia _____ tacie dziurę w brzuchu.

Tata _____ dziurę w ścianie.

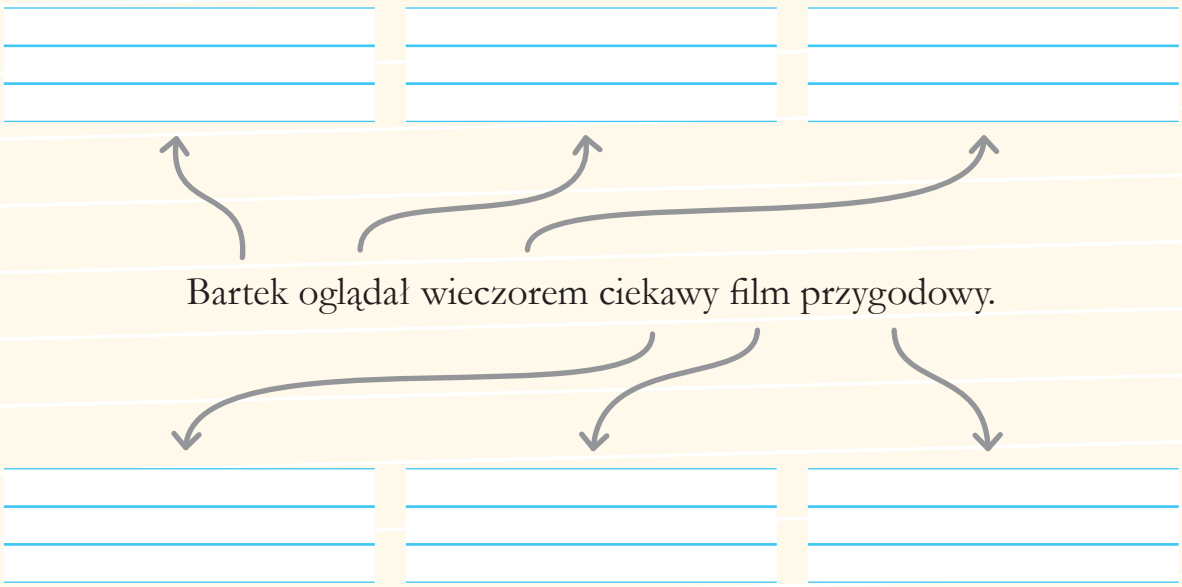
Dziadek _____ jak przez mgłę.

Mama _____ w sklepie ładną sukienkę.

Czy już potrafisz...

...wyróżnić w tekście części mowy?

1. Podpisz poznane części mowy.

...posługiwać się znanymi powiedzeniami w rozmowie?

2. Napisz, co oznaczają te powiedzenia.

dostać białej gorączki

widzieć jak przez mgłę

być w siódmym niebie

wiercić komuś dziurę w brzuchu

- Ułóż zdanie z wybranym powiedzeniem.

...pisać skróty?

3. Napisz trzy zdania, w których użyjesz skrótów podanych wyrazów.

godzina, numer, strona, ulica

...pisać wyrazy ze zmiękczeniami?

4. Zastąp zdjęcia wyrazami. Pamiętaj o poprawnym pisaniu zmiękczeń.

Zapal _____.

Mój tata szuka w internecie, gdzie kupić dobrą _____.

Ten _____ jest naprawdę ogromny.

Jakie masz piękne _____.

Potrzebujemy _____ na przyjęcie.

...przekonać kogoś do czegoś?

5. Przekonaj kolegów i koleżanki, że warto nauczyć się gotować. Napisz swoją mowę w zeszycie.

Zdjęcia:
Shutterstock.com: s. 14, przystrojone ulice z okazji 11 listopada (pryzmat); s. 14, parada żołnierzy (Loskutnikov); s. 21, chłopiec wystawia język (Zurijeta); s. 21, dziewczynka zakrywa twarz rękoma (Djomas); s. 21, mężczyzna wyciera nos (wavebreakmedia); s. 26, drzewo (majeczka); s. 26, samolot (Andrii Gorulko); s. 26, samochód osobowy (risteski goce); s. 26, dwa samochody osobowe (George Dolgikh); s. 26 żółw (KITSANANAN); s. 26 dwa żółwie (cynoclub); s. 52, cukierek (Madlen); s. 52, bułka pszenna (de2marco); s. 52, gumka do ścierania (Eternalfeelings); s. 52, półka (Pixel Europe); s. 52, stół (Mayovskyy Andrew); s. 52, róża (Quang Ho); s. 52, nożyczki dziecięce (voljurij); s. 52, łyżka (Aaron Amat); s. 52, krzesło (Kletr); s. 52, grzyby (Natasha Breen); s. 59, flaga Wielkiej Brytanii (Daboost); s. 59, flaga Grecji (yanugkelid); s. 59, flaga Niemiec (Carsten Reisinger); s. 59, flaga Włoch (Aleksandar Mijatovic); s. 68, gałąź drzewa (Nella); s. 68, struś (Aaron Amat); s. 68, liść (rodho); s. 68, dłoń (Antonio Guillem); s. 68, ptyś (infografick); s. 68, łoś (Wesley Aston); s. 68, śledź (n7atal7i); s. 68, żołądź (Valentyn Volkov); s. 79, świeczka (James Hoenstine); s. 79, kosiarka (Iakov Filimonov); s. 79, dłonie (iava777); s. 79, ciastka na talerzu (Lyudmila Suvorova); s. 79, dźwig (Nikolai Tsvetkov).
Archiwum Grupa MAC: s. 13, wizerunek Jana Matejki; s. 14, zdjęcie dzieci z Września, s. 17, Kazimierz Wielki.
East News: s. 14, akademia szkolna z okazji 11 listopada (Reporter fv2014/05/0138).
Tomasz Suszczyński: s. 64, ćwiczenia logopedyczne dla dzieci.
Inne: Domena Publiczna: s. 13, Ignacy Łukasiewicz (Andrzej Grabowski (1833–1886)), s. 17, Adam Mickiewicz (Julian Mackiewicz), Józef Piłsudski.

Obrazki znajdujące się na okładce pochodzą z e-podręcznika do kształcenia ogólnego zamieszczonego na stronie www.epodreczniki.pl, udostępnionego na zasadach wolnej licencji CreativeCommons®
Uznanie autorstwa 3.0 Polska.

Rodzaje rzeczownika

Rodzaje rzeczownika				
liczba pojedyncza			liczba mnoga	
męski TEN	żeński TA	nijaki TO	męskoosobowy CI	niemęskoosobowy TE

dziewczynka	ławka	panie	tygrys	filmy
koledzy	lekarze	synowie	krzesła	piłkarze
policjanci	drzewo	chłopcy	harcerze	dziecko
Ewa	pan	oko	Tomek	fryzjerzy

ISBN 978-83-8108-490-1
9 788381 084901
indeks 881236

Polski Wydawca
od 1989 r.
www.mac.pl